

Tilinpäätöstiivistelmä 2022

Helsinki

Sisällys

- 5** Pormestarin katsaus
- 7** Kaupungin talous
- 11** Tulot ja menot
- 12** Investoinnit
- 17** Rakentaminen
- 19** Väestö
- 21** Työllisyys ja työttömyys
- 23** Kaupunkikonserni
- 24** Henkilöstö

Taulukot

- 25** Vuoden 2022 tilinpäätöksen tunnusluvut
- 26** Helsingin kaupungin tuloslaskelma
- 27** Helsingin kaupungin rahoituslaskelma
- 28** Helsingin kaupungin tase
- 30** Konsernituloslaskelma
- 31** Konsernirahoituslaskelma
- 32** Konsernitase

Pormestarin katsaus

Olisimme vuonna 2022 varmasti kaikki mieluusti siirtyneet päättämään Helsingin asioista ilman voimakkaita ulkoisia vaikutuksia tai kriisejä. Yllätykset olivat ja varmasti tulevat silti olemaan läsnä kaikessa päätöksenteossamme.

Vuosi 2022 on jäänyt aikakirjoihin Ukrainan sodan täysimittaisen syttymisen vuotena. Helsinki on osallistunut Ukrainan tukemiseen materiaalisten ja rahallisten lahjoitusten muodossa. Tämän lisäksi olemme tukeneet Ukrainasta tulevien sotaa pakenevien perheiden majoittamista.

Venäjän raakalaismaisen hyökkäyssodan seurauksena myös Eurooppa on maksanut kovaa hintaa naiiveista energijärjestelyistä. Vaikka tilanne näytti alkutalvesta haastavalta, olemme kuitenkin välttyneet laajamittaisilta ongelmilta energianjakelussa.

Koronapandemia on ehkä poistunut otsikoista, mutta sen vaikutukset näkyvät yhä. Pandemian suorat vaikutukset on saatu hallintaan, ja elämää haittaavat rajoitukset ovat pääosin poistuneet. Tauti on kuitenkin yhä keskuudessamme eikä sitä sovi unohtaa. Kriisistä on jäänyt myös hyvinvointivelkaa, jota kuromme umpeen. Helsingille tärkeät palvelualat ovat olleet suurimassa kurimuksessa. Kaupunki elää kaupunkilaisten ja kaupungissa toimivien yritysten toime-liaisuudesta ja menestyksestä.

Haluan jälleen kiittää kaupungin henkilöstöä, joka on uurastanut poikkeusoloissa esimerkiksi.

Helsingin tilikauden tulos vuonna 2022 oli 347 miljoonaa euroa, mikä oli 320 miljoonaa euroa talousarviossa ennustettua parempi. Tulos on samalla tasolla kuin vuonna 2021, joskaan kaikki tilinpäätöksen luvut eivät ole vertailukelpoisia, mikä johtuu koronakustannusten ja -avustusten muutoksista sekä HKL toimintojen yhtiöittämisestä.

Kaupunkistrategian keskeinen teema on kaupungin kasvu. Olemme tällä valtuustokaudella jatkaneet rohkealla investointipolulla, vaikka sote-uudistus ja valtakunnallisesti heikkenevä huoltosuhde kaventavatkin välillisesti kaupunkimme taloudellista liikkumavaraa. Koronakriisin ja Venäjän hyökkäyssodan lisäksi maailmantalouden tilanne on epävarma. Inflaatio on korkeissa lukemissa ja korot ovat nousseet pitkän nollakorkojakson jälkeen. Toteutuneet investointimenot olivat 767 miljoonaa euroa, mikä oli 107 miljoonaa euroa alle talousarvion. Asuntorakentaminen osoittikin selkeää laskua kaikilla mittareilla vuonna 2022.

Henkilöstöpula on palvelutuotantomme suurin ongelma, eikä se hellitä ilman merkittäviä kansallisia uudistuksia ja myös Helsingin vahvoja toimia. Mutta miten ongelmaa ratkommekin, tarvitsemme vahvaa kaupunkitaloutta. Haluan siis vielä kerran muistuttaa, että vain hyvin hoidettu kaupungin talous mahdollistaa selviämisen näistä sisäisistä ja ulkoisista paineista. Tämä onkin syytä pitää mielessä tehdessämme tulevaisuudessa päätöksiä kaupunkilaisten ja kaupunkimme taloudesta. Olemme todennäköisesti monien priorisointia vaativien kysymysten edessä. Helsingin taloutta on hoidettu pitkäjänteisesti ja vastuullisesti ja tällä tiellä haluan meidän myös pysyvän vastekin.

Avainlukuja 2022

Työpaikkoja
471 400

Asukasmäärä
664 921
henkilöä

**Investointien
tulorahoitus***
97 %

Toimintamenot
5 126 milj. euroa

Lainaa
1 431
euroa / asukas

**Investointeja
yhteensä***
767 milj. euroa

Asuntoja valmistui
6 047

* luvut on vertailukelpoistettu siten, että HKL:n yhtiöittämisestä johtuvat kertaluonteiset kirjaukset eivät vaikuta lukuihin.

Kaupungin talous

Kaupungin tilikauden tulos vuonna 2022 oli 347 miljoonaa euroa, joka on 320 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Vuonna 2021 tulos oli 350 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisena valtionavustuksina maksettujen koronakompensaatioiden seurauksena. Edellisvuoteen verrattuna toimintakate kuitenkin heikkeni 8 prosenttia. Syynä olivat menojen kasvu ja osittain HKL:n yhtiöittämisen vaikutukset vuosien vertailukelpoisuuteen. Toimintakate kertoo, paljonko kaupungin käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 7 prosenttia. Verotuloja kertyi 330 miljoonaa budjetoitua enemmän. (Menot ja tulot, kts tarkemmin s. 11)

Ennakoitua paremman verotulokertymän ansiosta myös kaupungin vuosikate toteutui talousarviota parempana. Vuosikate oli 733 miljoonaa euroa, mikä oli 336 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Vuosikate jäi kuitenkin hieman edellisvuoden tasosta. Vuosikate tarkoittaa tulo-rahoitusta, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin palvelujen rahoittamisen jälkeen.

HKL-liikennelaitoksen yhtiöittäminen toteutui 1. helmikuuta 2022 alkaen, kun HKL:n liiketoiminta siirtyi toimintaa välittömästi jatkavalle Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle. Kaupunkiliikenteen ulkopuolelle jäivät metron infra- ja liikennöinti-

Ennakoitua paremman verotulokertymän ansiosta kaupungin vuosikate toteutui talousarviota parempana. Vuosikate oli 733 miljoonaa euroa.

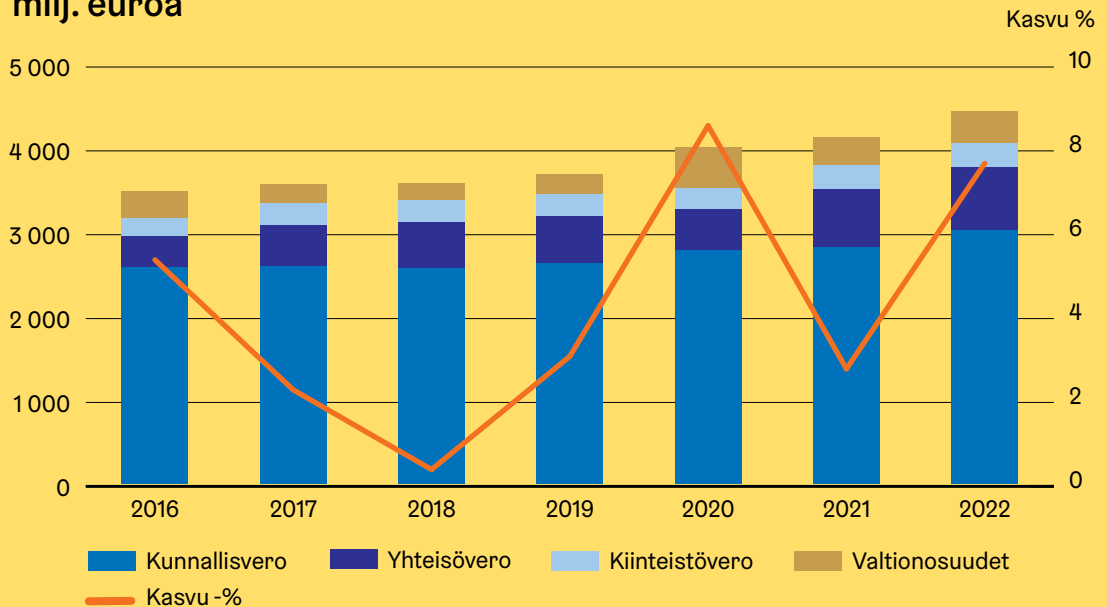
tisopimuksiin liittyvät toiminnot. HKL:n yhtiöittämisen yhteisvaikutus Helsingin vuoden 2022 tilinpäätöksen tulokseen oli lähes neutraali.

Toiminnan ja investointien rahavirta, joka on keskeinen kaupungin talouden tilannetta kuvaava tunnusluku, toteutui (HKL:n yhtiöittämisen osalta vertailukelpoisilla luvuilla tarkastellen) 8,8 miljoonaa euroa alijäämäisenä. Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui kuitenkin 456 miljoonaa euroa talousarviota parempana johtuen budjetoitua paremmista verotuloista sekä talousarviota matalammasta investointitasosta.

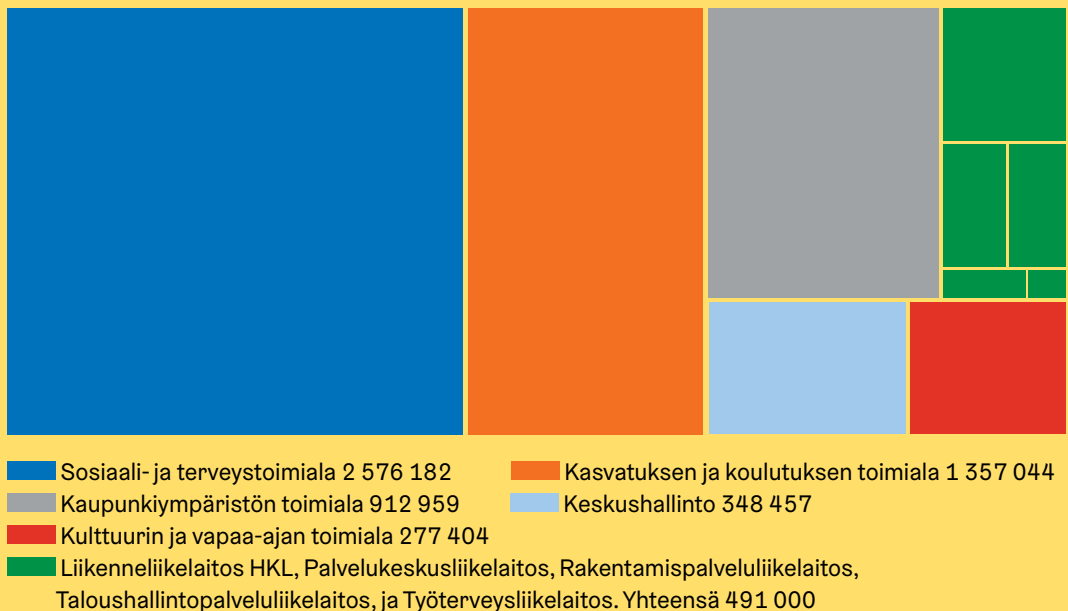
Vuonna 2022 Helsinki nosti uutta lainaa 115 miljoonaa euroa. Lainakanta vuoden 2022 lopussa oli 951 miljoonaa euroa, eli se kasvoi 38 miljoonaa euroa vuodesta 2021. Asukasta kohti lainaa oli 1 431 euroa.

Verorahoitus

milj. euroa

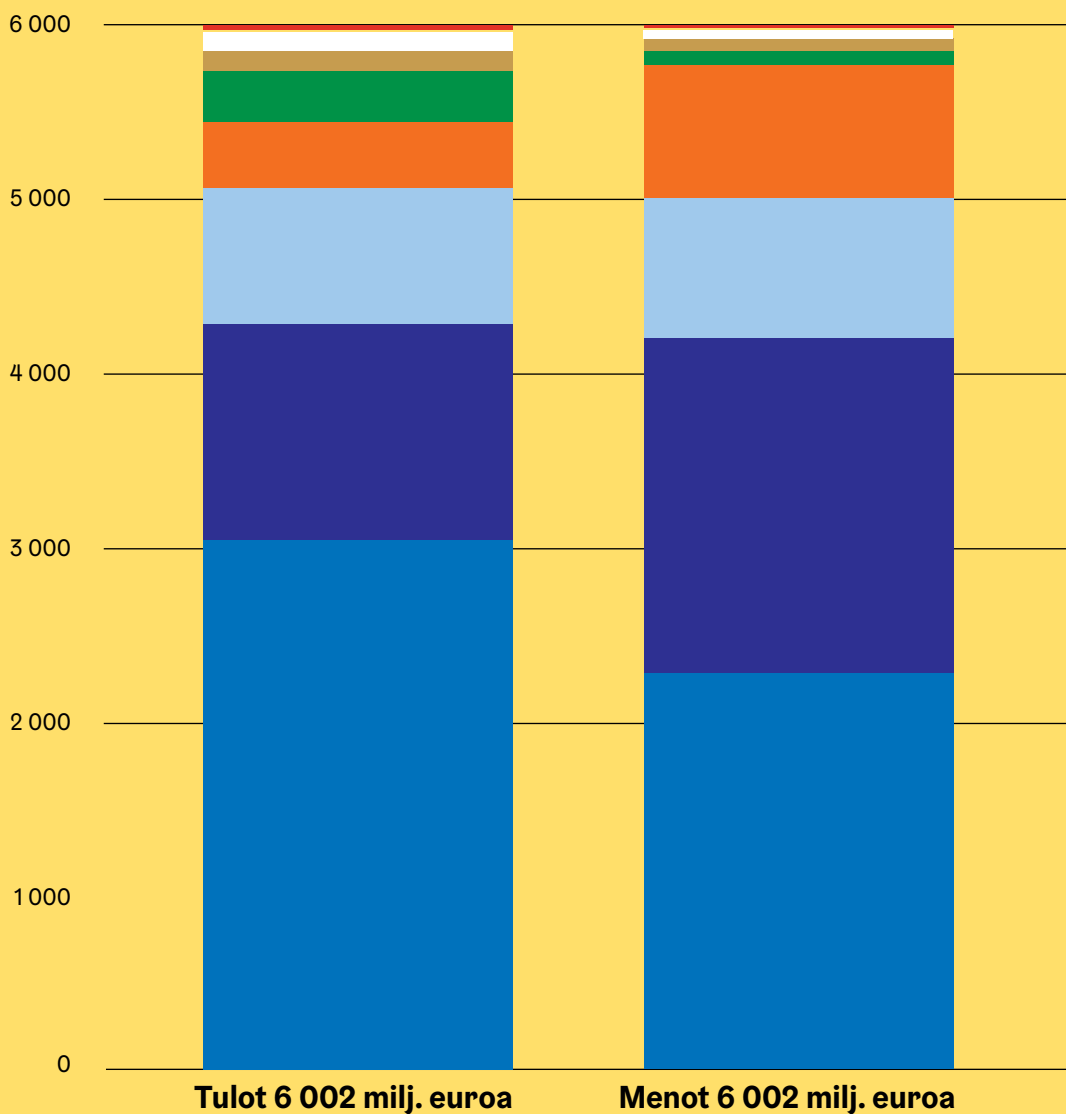

Toimialojen ja liikelaitosten menot

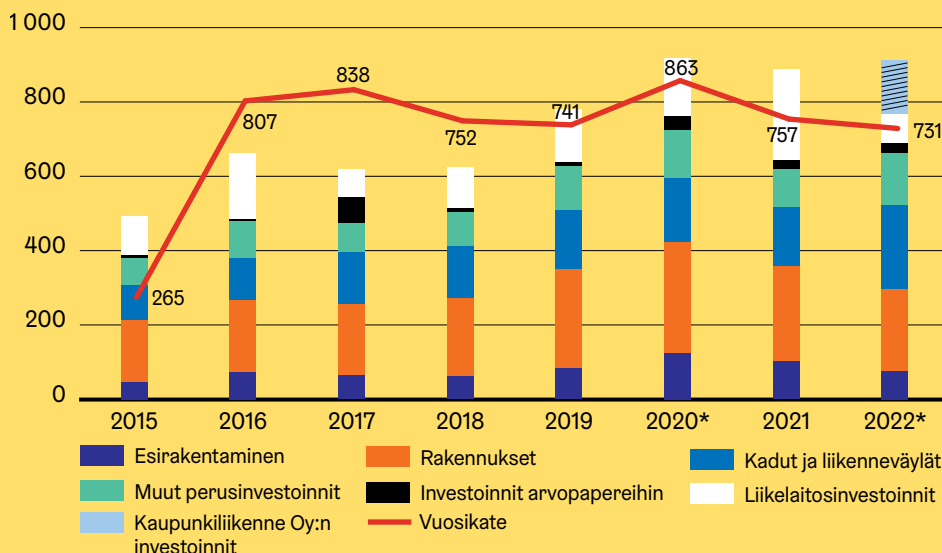
Kokonaistulot ja -menot

milj. euroa

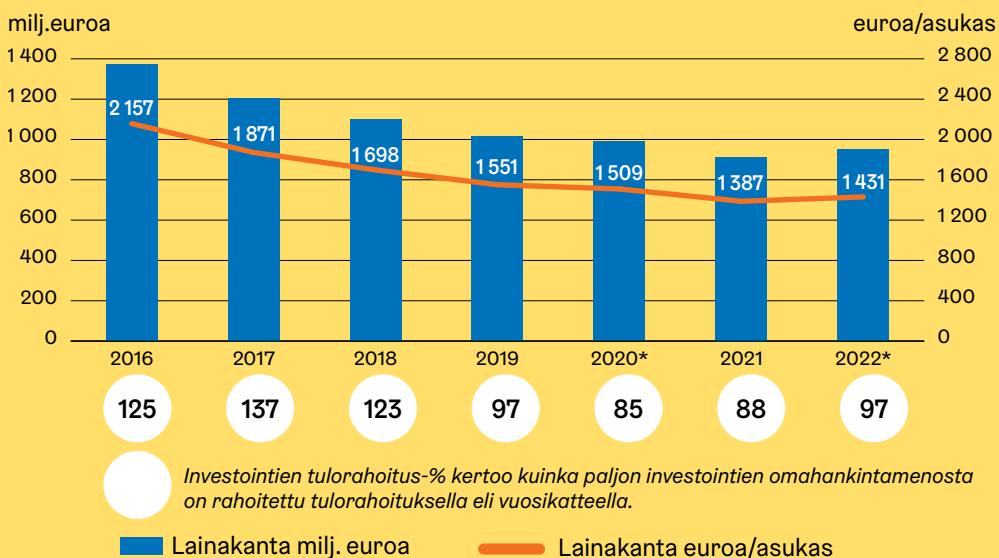

Investointimenojen ja lainakannan kehitys

Investointimenot ja vuosikate milj. euroa

Lainakanta

* Vuoden 2020 investointiluku on vertailukelpoinen ilman Kymppitalon pääomitusta (130 m€) ja vuoden 2022 investointiluku on vertailukelpoinen ilman Kaupunkiliikenne Oy:n osakkeiden merkintää (265 m€)

Tulot ja menot

Vuonna 2022 kaupungin käyttötalouden toimintatulot olivat 1,59 miljardia euroa. Toimintatuloihin sisältyvät maanmyynnin sekä rakennusten ja osakkeiden myynnin myyntivoitot. Toimintatuloja kertyi edellisvuoteen verrattuna 2,5 prosenttia vähemmän. Vuoden 2022 talousarvioon verrattuna toimintatuloja tuli kuitenkin 122 miljoonaa euroa enemmän. Muutosten taustalla olivat pääasiassa sosiaali- ja terveystoimialan saamat valtionavustukset koronapandemian välittömiin ja rajaterveysturvallisuuden kustannuksiin.

Kaupungin käyttötalouden toimintamenot vuonna 2022 olivat 5,47 miljardia euroa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 3,8 prosenttia, ylittäen talousarvion 119 miljoonalla eurolla. Menojen ylityksen taustalla oli pääasiassa sosiaali- ja terveystoimialalle muodostuneet koronapandemian välittömät kustannukset.

Vuonna 2022 korona aiheutti aiempaa vähemmän tulonmenetyksiä ja lisämenoja. Helsinki sai valtionavustusta koronan vaikutusten tasoittamiseksi. Valtion avustukset kattoivat 3/4 kuluista, kattamattomia kuluja jäi noin 24 miljoonaa euroa. Venäjän hyökkäyssotaa pakenevien ukrainalaisten palveluista muodostui noin 5 miljoonan euron lisämenot vuonna 2022.

Kaupunkistrategian käyttötalouden toimintamenoja mitoittava taloustavoitteen, eli ns. vastuuperiaatteen, mukaiset menot

kasvoivat vuonna 2022 noin 1,8 prosenttia. Vertailukelpoinen kasvu on noin 3 prosenttia, kun huomioidaan HKL:n yhtiöittäminen ja koronakustannusten menoja pienentävä vaikutus. Kasvuvauhti oli hitaampi kuin tavoitetaso, joka oli tuorein peruspalveluiden hintaindeksin ennuste (VM 12/2022) huomioiden 4,0 prosenttia.

Parantuneen työllisyyden myötä kunnallisveroa tilitettiin Helsingille hieman yli kolme miljardia euroa, mikä on 79 miljoonaa enemmän kuin talousarviossa oletettiin. Kunnallisverokertymä kasvoi 7,4 prosenttia vuodesta 2021.

Yhteisöveroa tilitettiin Helsingille 775 miljoonaa euroa, mikä oli 6,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Valtionosuudet toteutuivat 12 miljoonaa euroa talousarviota korkeampana ja olivat 378 miljoonaa euroa.

Parantuneen työllisyyden myötä kunnallisveroa tilitettiin Helsingille hieman yli kolme miljardia euroa, mikä on 79 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa oletettiin.

Investoinnit

Helsingin kaupungin ja liikelaitosten investointimenot olivat 1 032 miljoonaa euroa vuonna 2022. Kun HKL:n yhtiöittäminen huomioidaan, Helsingin vertailukelpoinen investointitaso vuonna 2022 oli 767 miljoonaa euroa, mikä on 107 miljoonaa alle talousarvion. Rakennuskustannusten ja tarjoushintojen nousu siirsivät investointien toteutuksia tulevalle vuodelle.

Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui huomattavasti parempana kuin talousarviossa oletettiin paremman vuosikatteen ja matalamman investointitason seurauksena. Investointien tulorahoitusprosentti nousi 97 prosenttiin. Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella eli vuosikatteella.

Vuonna 2022 talonrakennushankkeisiin käytettiin 221 miljoonaa euroa, uudis- ja lisärakennushankkeisiin 98 miljoonaa euroa ja korjaushankkeisiin 123 miljoonaa euroa.

Suuriin liikennehankkeisiin käytettiin yhteensä 146 miljoonaa euroa. Suurista liikennehankkeista Kruunusilltoihin käytettiin 82 miljoonaa euroa, Kalasatama-Pasila -raitiotiehen 51 miljoonaa euroa ja Sörnäistentunnelin suunnitteluun ja toteutukseen käytettiin 13 miljoonaa euroa.

Uudistuvan kaupungin projektialueiden infraan käytettiin vuonna 2022 yhteensä 80 miljoonaa euroa. Katuihin ja liikenneväyliin käytettiin yhteensä 66 miljoonaa euroa.

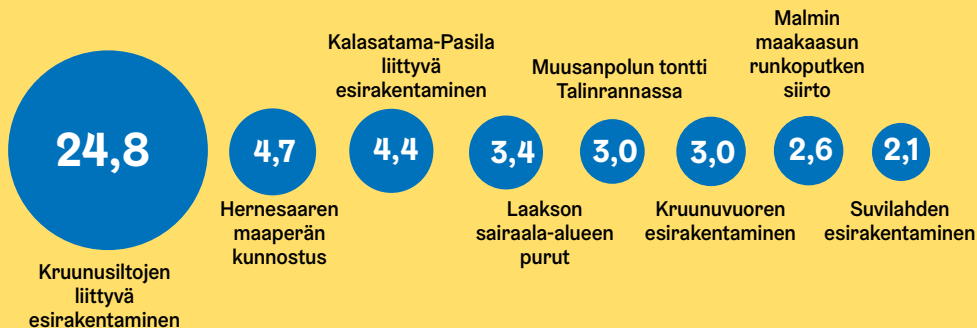
Helsingin vertailukelpoinen investointitaso vuonna 2022 oli 767 miljoonaa euroa. Rakennuskustannusten ja tarjoushintojen nousu siirsivät investointien toteutuksia tulevalle vuodelle.

HKL:n investoinnit vuonna 2022 olivat 71 miljoonaa euroa, johon sisältyvät metroliiketoiminnan investointien lisäksi yhtiöittämistä edeltäneet entisen HKL:n tammi-kuussa toteutuneet investoinnit mm. muuhun raideliikenteeseen. Vuonna 2022 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n toteuttamat joukkoliikenneinvestoinnit olivat 144 miljoonaa euroa, siten HKL:n ja kaupunkiliikenneyhtiön investoinnit olivat yhteensä noin 215 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 joukkoliikenteen toteuttamiseen liittyvät investoinnit olivat hie-
man matalammalla tasolla kuin vuonna 2021.

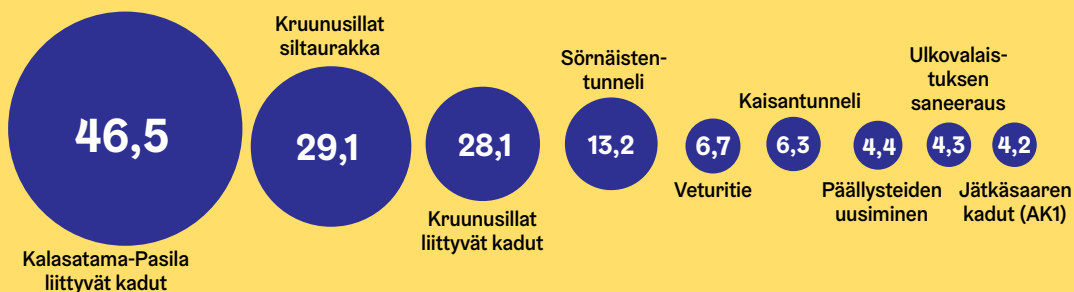
Suurimmat investointihankkeet

milj. euroa

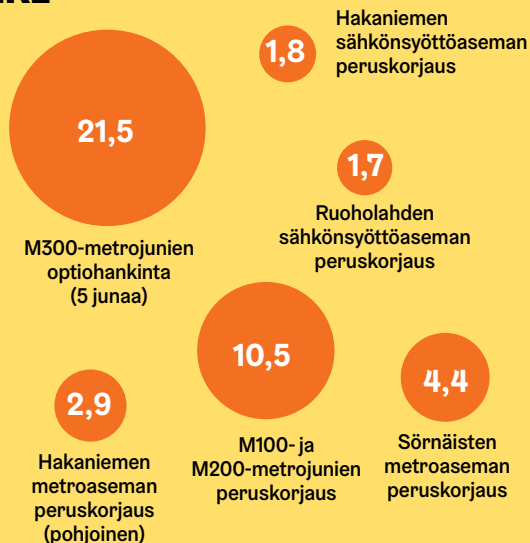
Esirakentaminen

Kadut ja liikenneväylät

HKL

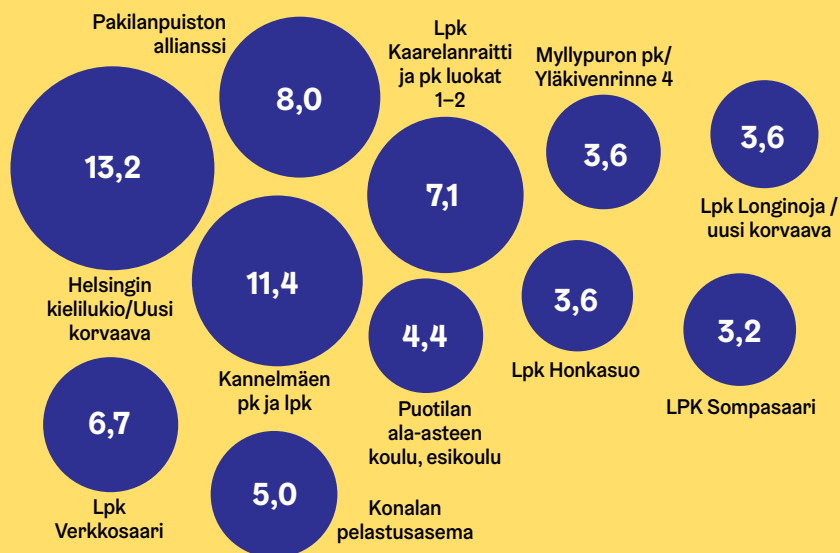
Puistot

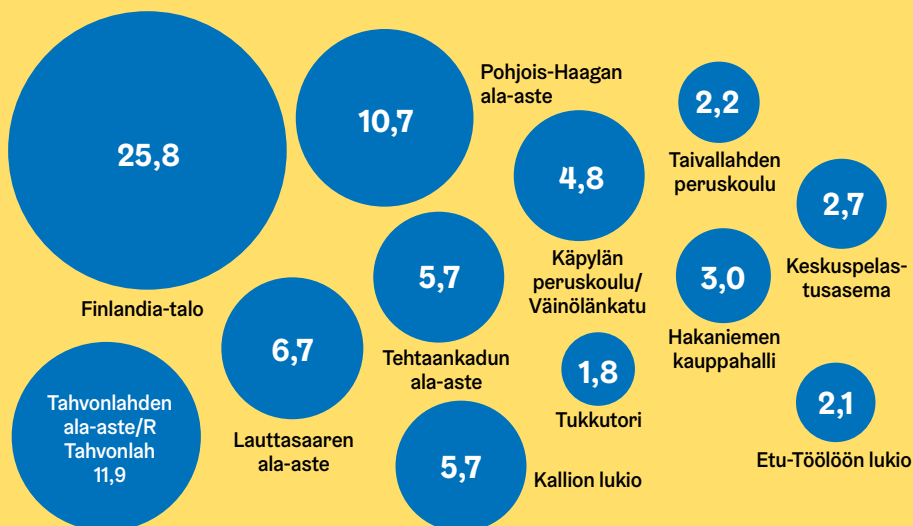

Suurimmat talonrakennushankkeet

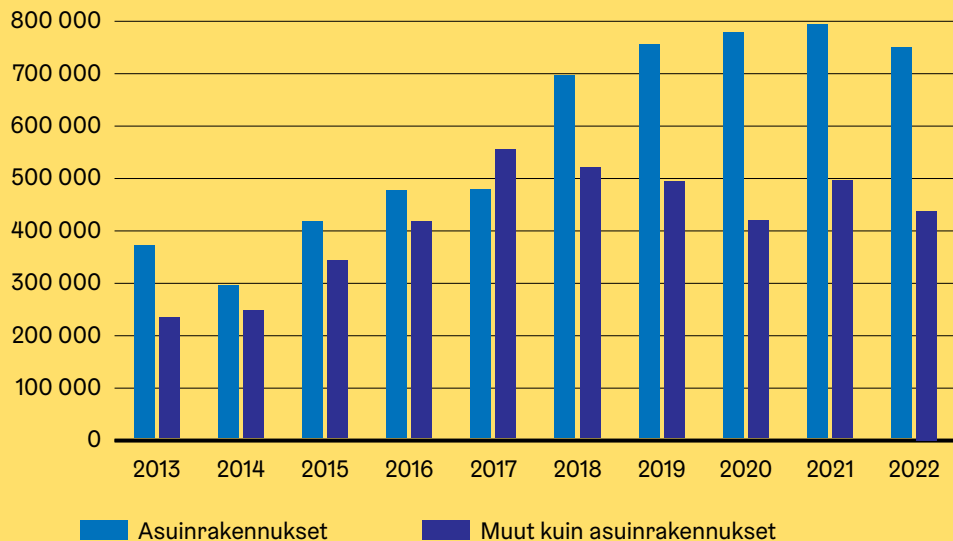
Uudisrakennukset, milj. euroa

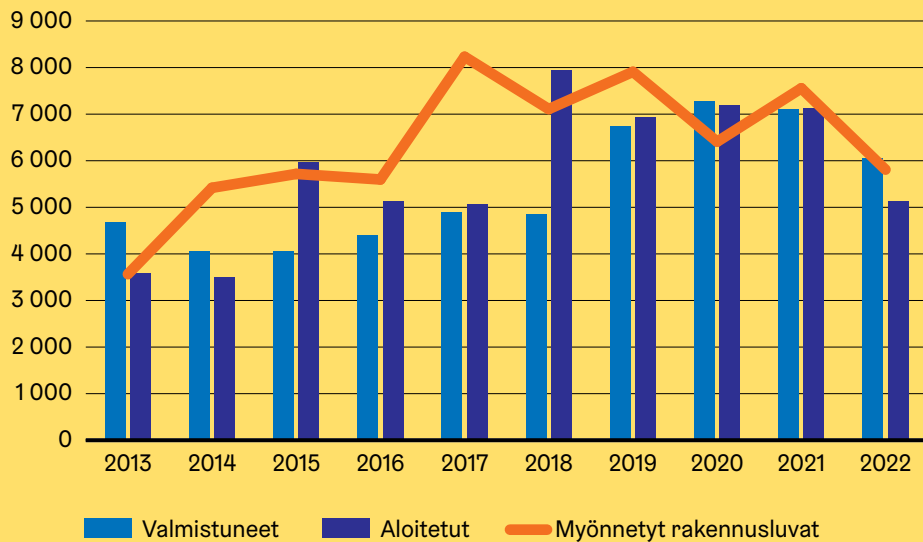
Korjausrakentaminen, milj. euroa

Keskeneräiset rakennustyöt, k-m² (uudistuotanto ja laajennukset) 2013-2022

Aloitettut ja valmistuneet asunnot sekä rakennusluvut, kpl 2013-2022

Rakentaminen

Asuntorakentaminen Helsingissä tasaantui edeltävien vuosien huippulukemista. Korkojen nousu, nopea inflaatio ja talouden epävarmuudet vähensivät sekä kuluttajaa että sijoittajakysyntää asuntomarkkinoilla. Nopeasti kasvaneet rakennuskustannukset haastoivat myös säännellyn tuotannon toteuttamista.

Helsinkiin valmistui vuoden 2022 aikana 6 047 asuntoa. Myös aloitettujen ja rakennusluvitettujen asuntojen määrät laskivat edeltäviin vuosiin verrattuna. Vuoden aikana aloitettiin 5 134 asunnon rakentaminen ja rakennuslupia myönnettiin 5 809 asunnon rakentamiseksi.

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) mukaisesti 1 500 valmistunutta asuntoa vuosittain. Vuodesta 2023 alkaen tuotantotavoitteena on 25 prosentin osuus toteutuvasta asuntotuotannosta. Kaupungin oman tuotannon osuus vuoden 2022 aikana valmistuneista asunnoista oli noin 17 prosenttia (1 002 asuntoa).

Kaikkien vuoden aikana valmistuneiden uudisrakennuskerrostalojen huoneistoalan keskiarvo laski viime vuoden 51,1 neliömetristä 50,7 neliömetriin.

Uusista alueista asuntoja valmistui runsaasti Pasilaan. Myös Kalasatamaan valmistui paljon uusia asuntoja. Suurten aluerakentamisen projektialueiden ulkopuolella asuntoja valmistui eniten Malmin, Vanhankaupungin, Mellunkylän, Vuosaaren ja Ou-

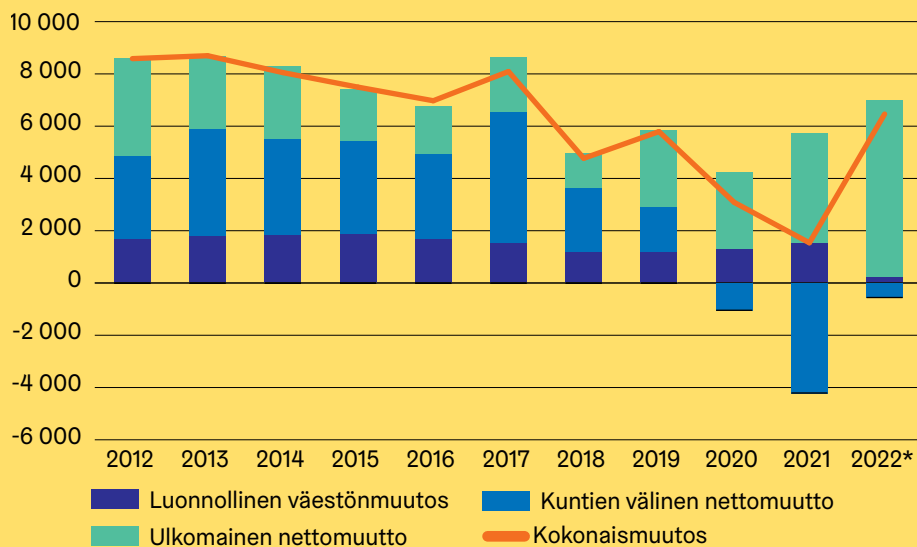
lunkylän peruspiireihin. Uusia asuntoja alettiin rakentaa tasaisesti ympäri kaupunkia

Muuna kuin asuntorakentamisena eli toimitilarakentamisena valmistuneiden rakennusten kerrosala oli hieman reilu 210 000 kerrosneliömetriä. Valmistuneen kerrosalan määrä laski selkeästi edeltäviin vuosiin verrattuna. Toimitilarakentamisena aloitettiin noin 280 000 kerrosneliömetriä, mikä on suunnilleen vuosien 2019 ja 2020 tasoa.

Helsinkiin valmistui vuoden 2022 aikana 6 047 asuntoa. Uusista alueista asuntoja valmistui paljon Pasilaan ja Kalasatamaan.

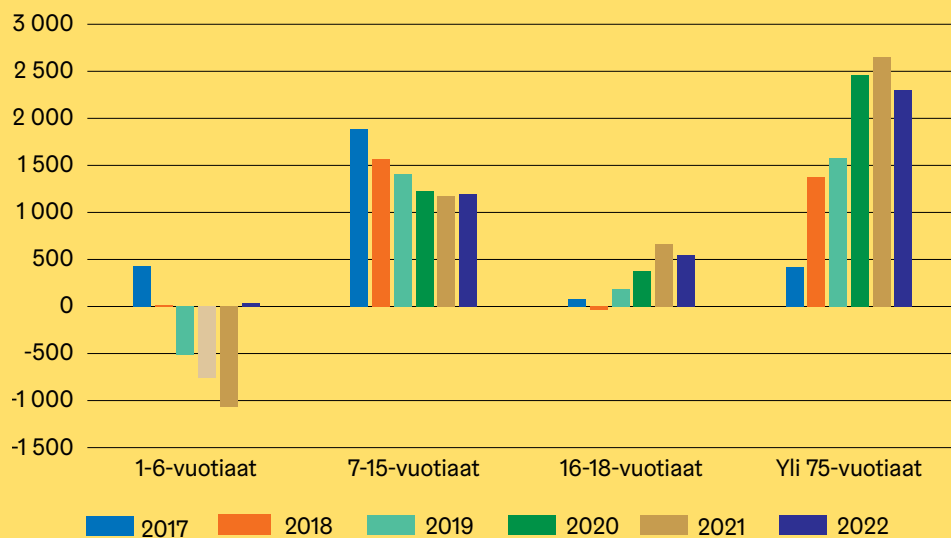
Väestö

Väestönmuutokset ja kokonaismuutos 2012–2022

*Vuoden 2022 luvut perustuvat ennakkotietoihin. Lähde: Tilastokeskus.

Väkiluvun muutos ikäluokittain 2017–2022

Lähde: Tilastokeskus

Väestö

Helsingin väestönkasvu palasi vuoden 2022 aikana lähelle koronapandemiaa edeltänyttä tasoa. Vuoden 2022 lopussa Helsingin väkiluku oli ennakkotietojen mukaan noin 664 920 asukasta. Väestön määrä kasvoi 6 460 asukkaalla. Vieraskielisten osuus väestöstä on ennakkotiedon mukaan yli 18,5 prosenttia.

Helsingin väestönkasvu koostui lähes kokonaan muuttoliikkeestä, sillä luonnollinen väestönkasvu jäi vuonna 2022 ennätysellisen alhaiseksi, 260 henkeen. Syntyneiden määrä, noin 6 170 lasta, pieneni edellisvuodesta 910 lapsella. Edellisen kerran syntyneiden määrä oli yhtä pieni vuonna 2007. Kun kuolleita oli samaan aikaan edellisvuotta enemmän, 5 910, jäi luonnollinen väestönkasvu poikkeuksellisen alhaiseksi.

Helsinki sai ennakkotietojen mukaan kokonaisuudessaan muuttovoittoa 6 180 henkeä. Kotimaan muuttoliike pysyi kahden edellisen vuoden tapaan tappiollisena. Muuttotappio kuitenkin pieneni selvästi. Vuonna 2022 kotimaan muuttotappio oli 560 henkeä, kun se edellisenä vuotena oli ennätysellisen suuri, yli 4 200 henkeä. Edelliseen vuoteen verrattuna Helsingistä poismuuttaneiden määrä laski selvästi. Helsinki sai muuttovoittoa Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta 2 810 henkeä, mutta menetti asukkaitaan muualle seudulle 3 360 henkeä.

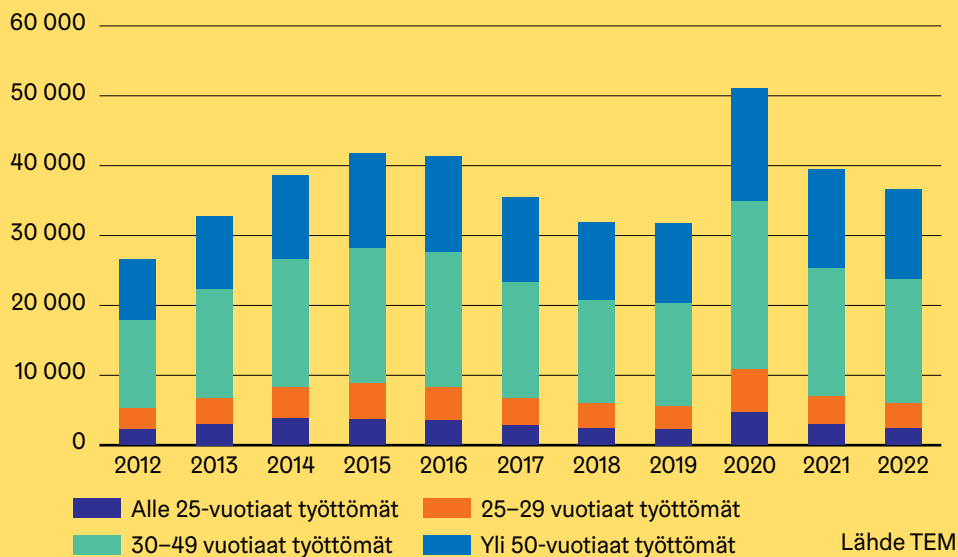
Vuoden 2022 lopussa Helsingin väkiluku oli ennakkotietojen mukaan 664 920 asukasta. Väestön määrä kasvoi 6 460 asukkaalla.

Ulkomaan muuttoliikkeestä tullut väestönlisäys oli ennätysellisen suuri, 6 740 henkeä. Määrä oli edellisvuotta 2 530 henkeä suurempi. Muuttoliikkeen kasvu perustui ulkomailta Helsinkiin muuttaneiden määrän selkeään kasvuun, kun taas Helsingistä ulkomaille muuttaneiden määrä pysyi lähes edellisvuoden tasolla.

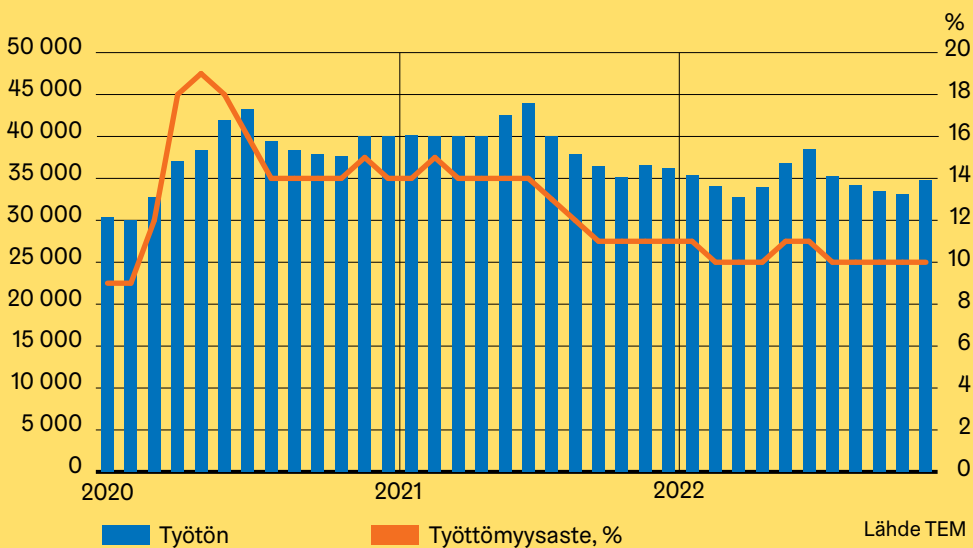
Varhaiskasvatusikäisiä, 1–6-vuotiaita, oli ennakkotiedon mukaan 37 200 henkeä. Peruskouluikäisten, 7–15-vuotiaiden, määrä oli ennakkotiedon mukaan 57 260 lasta. 65–74-vuotiaiden määrä väheni edellisvuodesta 1 100 hengellä, kun taas 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvoi 2 300 hengellä.

Työttömyys

Työttömät työnhakijat ikäryhmittäin Helsingissä 2012–2022

Työttömät työnhakijat ja työttömyysaste, % Helsingissä 2020–2022

Työllisyys ja työttömyys

Taloustilanteen palautuminen pandemian aiheuttamista häiriöistä heijastui vuonna 2022 myös työmarkkinoille. Helsingissä oli vuonna 2022 ennakkotiedon mukaan 471 400 työpaikkaa. Työpaikkamäärä kasvoi 4 prosenttia verrattuna vuoteen 2021 ja 8 prosenttia koronapandemiaa edeltävään aikaan, eli vuoteen 2019 verrattuna.

Taloukskasvun hiipuminen vuoden loppua kohden näkyi Helsingin työmarkkinoilla. Vuoden lopussa TE-toimistoon ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrä kääntyi laskuun. Monilla toimialoilla koettiin avoimien työpaikkojen ja työttömien työnhakijoiden kohtaanto-ongelmia sekä todellista työvoimapulaa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä varhaiskasvatuksessa.

Alkuvuoden hyvä talouskehitys näkyi työllisyysasteen kehityksessä. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2022 Helsingissä oli 357 100 työllistä. Työllisten määrä kasvoi Helsingissä vuonna 2022 ennakkotiedon mukaan yli 4 prosenttia edellisvuodesta.

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömien määrä pieneni Helsingissä vuonna 2022 keskimäärin 20 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuoden

loppua kohden työttömien määrän väheneminen hidastui. Hyvästä työllisyyskehityksestä huolimatta työttömiä työnhakijoita oli edelleen 4 900 henkilöä enemmän kuin ennen koronapandemiaa (v. 2019 joulukuussa). Vuoden 2022 lopussa Helsingin työttömyysaste oli 10,4 prosenttia.

Työttömyys väheni eniten nuorten keskuudessa, joilla työttömyys oli kasvanut koronapandemian aikana erityisen voimakkaasti. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli vuoden 2022 lopussa 19 prosenttia edellisvuotta pienempi.

Työttömyys väheni eniten nuorten keskuudessa, joilla työttömyys oli kasvanut koronapandemian aikana erityisen voimakkaasti.

Helsingin kaupunkikonserni

Tytäryhtiöt ja -säätiöt

75 kpl

Kuvion pinta-ala toimintatuottojen mukaan.

Pääkaupunkiseudun
Kaupunkiliikenne Oy

Helsingin
Satama Oy

Helen Oy

Palmia Oy

Helsingin
kaupungin
asunnot Oy

Seure Oy

Keskus-
hallinto

Kaupunki-
ympäristön
toimiala

Sosiaali- ja
terveys-
toimiala

Kasvatuksen
ja koulutuksen
toimiala

Kulttuurin ja
vapaa-ajan
toimiala

Liikenne-
liikelaitos
HKL

Palvelu-
keskus-
liikelaitos

Rakentamis-
palvelu-
liikelaitos
(Stara)

Liikelaitokset

5 kpl

Kuvion pinta-ala toimintamenojen mukaan.

Osakkuusyhteisöt

35 kpl

Pinta-ala ei vastaa volyymia.

Toimialat

4 kpl

(+ keskushallinto)
Kuvion pinta-ala toimintamenojen mukaan.

HSL
52,0 %

HSY
57,7 %

HUS
36,2 %

Kuntayhtymät

6 kpl

Kuvion pinta-ala Helsingin äänivaltaisuuden (ilmoitettu prosentteina) suhteessa kuntayhtymän toimintamenoista.

Kaupunkikonserni

Helsingin kaupunkikonsernin vuoden 2022 tulos oli noin 451 miljoonaa euroa. Tulos parani vuodesta 2021 noin 66 miljoonaa euroa.

Tytäryhteisöistä ennen kaikkea Helen-konsernin tulos parani vuodesta 2021. Helen-konsernin tulos vuonna 2022 oli 93 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2021 oli 55 miljoonaa euroa.

Tytäryhteisöjen yhteenlaskettu investointitaso oli 1 715 miljoonaa euroa ja se oli lähes kaksinkertainen edellisen vuoden tasoon verrattuna. Tytäryhteisöjen investointitason kasvuun vaikutti mm. Helen-konsernin investointitason nousu.

Vuonna 2022 kaupunkikonsernin toiminnan ja investointien rahavirta oli 671 miljoonaa euroa alijäämäinen, ja se oli 340 miljoonaa euroa vuoden 2021 tasoa heikompi.

Helen-konsernin liikevoitto vuonna 2022 oli 142 miljoonaa euroa ja investoinnit 562 miljoonaa euroa. Helen-konsernin Investointitason kasvun vaikutus kaupunkikonsernin rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran alijäämäisyyteen oli merkittävä.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli 6 516

miljoonaa euroa eli 9 800 euroa asukasta kohden. Vuonna 2021 kaupunkikonsernin lainakanta oli 5 891 miljoonaa euroa. Tästä Helsingin kaupungin lainakanta oli 951 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin lainakanta kasvoi 38 miljoonaa euroa ja tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta noin 588 miljoonaa euroa.

**Tytäryhteisöjen
sekä kuntayhtymien
yhteenlaskettu
investointitaso oli 1 955
miljoonaa euroa. Se oli
lähes kaksinkertainen
edelliseen vuoteen
verrattuna.**

Henkilöstö

Vuoden 2022 lopussa kaupungin palveluksessa oli vakinaisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa yhteensä 37 513 työntekijää (ilman palkkatuella työllistettyjä), mikä oli 1 742 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstömäärä väheni 4,4 prosenttia. Isoin muutos tapahtui kaupunkiympäristön toimialalla, josta väheni noin 1 200 henkilöä Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen yhtiöittämisen vuoksi.

Vuonna 2022 henkilöstöstä 77 prosenttia oli naisia ja 23 prosenttia miehiä. Henkilöstön suurin ikäryhmä oli edelleen 50–59-vuotiaat. Henkilöstön keski-ikä vuonna 2022 oli 45,6 vuotta. Keski-ikä nousi edellisvuodesta noin vuodella. Virallisesta henkilöstömäärästä muunkielisten määrä on noin 10 prosenttia. Määrä kasvoi hieman edellisvuodesta. Eniten vieraskielisiä on sosiaali- ja terveystoimialalla.

Koronapandemian pitkittyminen vaikutti koko vuoden ajan kaupungin henkilöstöön. Vuonna 2020 aloitettu Osaajapankki jatkoi toimintaansa. Sen kautta siirrettiin henkilöstöä tilapäisesti koronatilanteen mukaan sinne, missä tarvetta ilmeni.

Vuoden 2022 lopussa kaupungin palveluksessa oli yhteensä 37 513 työntekijää. Henkilöstön keski-ikä oli 45,6 vuotta.

Vuonna 2022 kaupungin oma palkkakehitysohjelma nosti lähes 2 600 ihmisen palkkaa. Kaupunki kartoitti kriittisimmät ammattiryhmät, minkä seurauksena palkkakehitysohjelmalla parannettiin erityisesti hoito- ja kasvatushenkilöstön saatavuutta osassa päiväkotitehtäviä. Vuoden 2022 aikana vahvistettiin yhteistyötä henkilöstön saatavuuden edistämiseksi erityisesti työllisyyspalveluiden ja opilaitoksien kanssa. Suurin työvoimapula oli varhaiskasvatuksessa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suurissa ammattiryhmissä. Erityisesti ruotsinkielisen työvoiman saatavuus oli haastava.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen tunnusluvut

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot toimintakuluista, %	61,2	60,9	23,3	27,1
Vuosikate, miljoonaa euroa	1 360	1 336	733	757
Vuosikate, % poistoista	150,0	142,0	189,4	185,3
Vuosikate, euroa/asukas	2 046	2 029	1 102	1 150
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, miljoonaa euroa	-1 632	-789	504	264
Investointien tulorahoitus, %	51,5	67,0	* 96,6	87,9
Lainanhoitokate	3,9	3,9	8,1	8,2
Kassan riittävyys, päivää	60	60	77	70
Taseen tunnusluvut				
Omavaraisuusaste, %	59,4	61,6	80,7	81,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	93,6	88,3	45,3	40,3
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), miljoonaa euroa	6 967	6 555	7 215	6 864
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa / asukas	10 478	9 955	10 850	10 425
Lainakanta 31.12., miljoonaa euroa	6 516	5 891	951	913
Lainat, euroa / asukas	9 800	8 946	1 431	1 387
Lainat ja vuokravastuut 31.12., miljoonaa euroa	7 575	6 853	1 561	1 501
Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas	11 393	10 407	2 348	2 279
Lainasaamiset 31.12., miljoonaa euroa	525	488	2 318	1 880
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa / asukas	789	741	..	..
Asukasmäärä 31.12.	664 921	658 457	664 921	658 457

* Vertailukelpoistettu luku jossa ei ole huomioitu HKL:n yhtiöittämisestä johtuvia kirjauksia.

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 34.

Helsingin kaupungin tuloslaskelma

milj. euroa

	1.1. – 31.12. 2022	1.1. – 31.12. 2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	309,0	351,4
Maksutuotot	197,5	208,1
Tuet ja avustukset	131,5	235,0
Vuokratuotot	406,7	386,9
Muut toimintatuotot	119,9	143,2
	1 164,7	1 324,7
Valmistus omaan käyttöön	119,6	146,6
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 543,6	-1 545,7
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-348,6	-354,0
Muut henkilösivukulut	-59,0	-62,2
Palvelujen ostot	-2 391,8	-2 247,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-223,6	-246,0
Avustukset	-304,4	-323,7
Vuokrakulut	-215,2	-224,4
Muut toimintakulut	-39,8	-23,9
	-5 126,1	-5 027,1
Toimintakate	-3 841,8	-3 555,8
Verotulot ja valtionosuudet		
Verotulot	4 099,8	3 828,7
Valtionosuudet	377,6	330,3
	4 477,5	4 159,1
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	73,7	73,1
Muut rahoitustuotot	39,4	97,0
Korkokulut	-15,3	-15,8
Muut rahoituskulut	-0,6	-0,6
	97,1	153,8
Vuosikate	732,8	757,1
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-387,0	-408,5
	-387,0	-408,5
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	1,1	1,0
	1,1	1,0
Tilikauden tulos	347,0	349,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15,0	3,7
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1,6	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,6	3,4
	17,3	7,1
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	364,2	356,7

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma

milj. euroa

	2022	2022*	2021
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	732,8	732,8	757,1
Satunnaiset erät	1,1	0,3	1,0
Tulorahoituksen korjauserät	-80,8	-80,8	-114,6
	653,1	652,3	643,4
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1032,2	-767,1	-889,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8,1	8,1	28,6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	855,6	97,8	127,7
	-168,4	-661,1	-733,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	484,7	-8,8	-89,8
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	-542,6	-49,6	-92,1
Antolainasaamisten vähennys	104,9	104,9	106,6
	-437,7	55,3	14,5
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	115,0	115,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76,9	-76,9	-78,9
	38,1	38,1	-78,9
Oman pääoman muutokset	-14,1	-14,1	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	115,9	115,9	-10,9
Vaihto-omaisuuden muutos	-8,0	-14,8	17,9
Saamisten muutos	-221,5	-252,3	11,2
Korottomien velkojen muutos	300,2	351,5	-36,3
	186,6	200,3	-18,0
Rahoituksen rahavirta	-227,0	279,6	-82,5
Rahavarojen muutos	257,7	270,8	-172,3
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	1 405,6	1 418,7	1 147,9
Rahavarat 1.1.	1 147,9	1 147,9	1 320,2
	257,7	270,8	-172,3

* HKL-yhtiöittämisen johdosta esitetään myös vertailukelpoistettu tilinpäätös

Helsingin kaupungin tase

milj. euroa

VASTAAVAA

31.12.2022

31.12.2021

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

44,2

33,7

Muut pitkävaikutteiset menot

65,6

102,9

Ennakkomaksut

0,2

2,2

110,0

138,7

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

3 658,3

3 561,0

Rakennukset

1 920,6

1 889,2

Kiinteät rakenteet ja laitteet

1 779,5

1 804,2

Koneet ja kalusto

294,8

446,1

Muut aineelliset hyödykkeet

13,6

13,2

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

421,4

741,8

8 088,3

8 455,5

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

3 525,3

3 261,4

Muut lainasaamiset

2 317,9

1 880,2

Muut saamiset

0,5

0,5

5 843,8

5 142,2

Toimeksiantojen varat

Valtion toimeksiannot

68,1

75,9

Lahjoitusvarojen varat

5,7

5,5

Muut toimeksiantojen varat

536,8

694,5

610,5

775,9

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

8,5

14,7

Keskeneräiset tuotteet

31,4

17,2

Muu vaihto-omaisuus

0,1

0,1

40,0

32,0

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset

0,2

0,2

Muut saamiset

20,2

23,9

20,4

24,1

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

66,4

87,1

Lainasaamiset

120,4

0,3

Muut saamiset

291,5

133,6

Siirtosaamiset

92,7

124,8

571,0

345,7

Saamiset yhteensä

591,3

369,8

Rahoitusarvopaperit

Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin

855,9

545,4

Joukkovelkakirjalainasaamiset

20,0

855,9

565,4

Rahat ja pankkisaamiset

549,7

582,5

VASTAAVAA YHTEENSÄ

16 689,5

16 062,0

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Arvonkorotusrahasto	1 789,4	1 791,4
Muut omat rahastot	695,1	695,7
Muu oma pääoma	729,0	729,0
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (–)	6 850,4	6 507,8
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (–)	364,2	356,7
	13 400,5	13 052,9
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	47,3	62,3
Vapaaehtoiset varaukset	3,6	5,2
	50,9	67,5
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	54,9	47,1
	54,9	47,1
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	68,1	75,9
Lahjoitusrahastojen pääomat	5,7	5,5
Muut toimeksiantojen pääomat	536,8	578,5
	610,5	660,0
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	897,2	828,7
Lainat muilta luotonantajilta	7,4	7,4
Saadut ennakot	4,7	4,7
Ostovelat	1,0	1,2
Liittymismaksut ja muut velat	4,6	4,7
	915,0	846,8
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46,6	76,9
Saadut ennakot	14,5	18,0
Ostovelat	275,8	299,9
Liittymismaksut ja muut velat	673,9	646,8
Siirtovelat	647,0	346,1
	1 657,8	1 387,6
Vieras pääoma yhteensä	2 572,8	2 234,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 689,5	16 062,0

Konsernituloslaskelma

milj. euroa

	1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
Toimintatuotot	4 846,8	4 363,3
Toimintakulut	-7 915,2	-7 164,6
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (–)	-13,3	-20,8
Toimintakate	-3 081,6	-2 780,5
Verotulot	4 091,6	3 820,0
Valtionosuudet	378,4	331,0
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	21,0	17,1
Muut rahoitustuotot	23,6	15,2
Korkokulut	-59,1	-59,1
Muut rahoituskulut	-13,6	-8,0
	-28,1	-34,7
Vuosikate	1 360,3	1 335,9
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-906,5	-940,5
Omistuksen eliminointierot	-4,8	-12,1
Arvonalentumiset	-0,1	0,0
	-911,3	-952,6
Satunnaiset erät	2,1	2,1
Tilikauden tulos	451,1	385,4
Tilinpäätössiirrot	-0,1	2,8
Tilikauden verot	-19,6	-12,1
Laskennalliset verot	-7,7	-8,1
Vähemmistöosuudet	6,9	1,3
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (–)	430,5	369,3
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	61,2	60,9
Vuosikate/poistot, %	150	142
Vuosikate, euroa/asukas	2 046	2 029
Asukasmäärä	664 921	658 457

Konsernirahoituslaskelma

milj. euroa

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 360,3	1 335,9
Satunnaiset erät	2,1	2,1
Tilikauden verot	-19,6	-12,1
Tulorahoituksen korjauserät	-69,9	-72,3
	1 272,9	1 253,5
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 704,6	-2 106,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	61,6	113,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	699,0	408,5
	-1 944,0	-1 584,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	-671,1	-331,3
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-47,3	-24,8
Antolainasaamisten vähennys	10,8	21,1
	-36,5	-3,7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	904,2	640,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-307,2	-300,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	28,6	-1,7
	625,6	338,7
Oman pääoman muutokset	-1,5	0,6
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	25,3	-11,3
Vaihto-omaisuuden muutos	-175,2	14,6
Saamisten muutos	-107,5	-137,0
Korottomien velkojen muutos	570,2	79,2
	312,8	-54,6
Rahoituksen rahavirta	900,3	281,0
Rahavarojen muutos	229,2	-50,2
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 807,6	1 578,4
Rahavarat 1.1.	1 578,4	1 628,6
	229,2	-50,2
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, miljoonaa euroa	-1 129,1	-789,3
Investointien tulorahoitus, %	47,2	67
Lainanhoitokate	3,9	3,9
Kassan riittävyys (pv)	58	60

Konsernitase

milj. euroa

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	308,6	31,1
Muut pitkävaikutteiset menot	159,8	207,4
Ennakkomaksut	4,9	5,6
	473,4	244,1
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 748,2	3 648,5
Rakennukset	7 252,9	6 917,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 361,4	2 945,6
Koneet ja kalusto	1 345,5	1 290,4
Muut aineelliset hyödykkeet	26,1	26,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 334,6	2 211,6
	18 068,7	17 039,5
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	380,1	383,4
Muut osakkeet ja osuudet	498,3	487,4
Muut lainasaamiset	524,5	488,0
Muut saamiset	2,9	2,9
	1 405,8	1 361,7
Toimeksiantojen varat	592,7	667,9
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	305,7	130,5
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	121,7	119,3
Lyhytaikaiset saamiset	731,4	626,2
	853,0	745,5
Rahoitusarvopaperit	977,0	624,2
Rahat ja pankkisaamiset	830,6	954,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 506,8	21 767,5

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Säätiöiden peruspääomat	9,1	7,0
Arvonkorotusrahasto	1 790,6	1 792,6
Muut omat rahastot	1 182,0	1 163,8
Muu oma pääoma	734,1	734,1
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	6 536,6	6 185,4
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	430,5	369,3
	13 655,3	13 224,6
Vähemmistöosuudet	313,5	177,8
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	55,5	47,7
Muut pakolliset varaukset	42,9	36,2
	98,4	83,9
Toimeksiantojen pääomat	630,5	680,4
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	6 057,4	5 575,2
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	157,2	144,6
	6 214,6	5 719,8
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	459,0	315,6
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 135,4	1 565,3
	2 594,4	1 881,0
Vieras pääoma yhteensä	8 809,0	7 600,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	23 506,8	21 767,5

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{vuosikate} / (\text{poistot} + \text{arvonalentumiset})$

Vuosikate euroa/asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Investointien tulorahoitus, prosenttia

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (päivää)

= $365 \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Omavaraisuusaste, prosenttia

= $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero} + \text{vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{taseen vastattavien loppusumma} - \text{saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia

= $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{toimintatuotot} + \text{verotuotot} + \text{valtionosuudet})$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

= $[\text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä } 31.12.$

Lainakanta 31.12. (miljoonaa euroa)

= $\text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

Lainat euroa/asukas

= $\text{lainakanta } 31.12. / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat}) + \text{vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut 31.12. euroa/asukas

= $\text{Lainat ja vuokravastuut} / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Helsingin kaupungin tilinpäätöksen 2022 tiivistelmä

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia

Helsingin kaupungin tilinpäätöksen 2022
tiivistelmä

Valokuvat

Kansi: Paavo Jantunen, s. 4: Jetro Stavén

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja
2023:1

Taitto

Innocorp Oy

ISBN 978-952-386-230-2 (nidottu)
ISBN 978-952-386-231-9 (pdf)

Paino

Grano Oy

ISSN-L 2242-4504
ISSN 2242-4504 (painettu)
ISSN 2323-8135 (verkossa)

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia**

**Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihte 09 310 1641**

**www.hel.fi
www.hel.fi/tilinpaatos**